

***Opolski
Informator
Konserwatorski***

Opole 2015

Spis treści:

Wstęp	7
I – PRACE KONSERWATORSKIE:	
<i>Elżbieta Molak</i> Wybrane realizacje konserwatorskie w latach 2013-2014	11
<i>Katarzyna Długosz-Niedbalec, Anna Molenda, Anna Strzoda</i> Wykaz prac konserwatorskich przeprowadzonych przy zabytkach ruchomych zakończonych w 2014 roku.	38
<i>Iwona Solisz</i> Konserwacja i adaptacja Wieży Piastowskiej w Opolu.	73
<i>Renata Szelwach</i> Gotyckie drzwi z kościoła Narodzenia NMP i św. Marcina w Strzelcach.	84
<i>Beata Wewiórka</i> Konserwacja i restauracja rzeźby Madonna z Dzieciątkiem z kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła w Starych Siołkowicach.	88
<i>Rafał Rzeźniczek</i> Problem opieki nad zabytkami w Opolu – metody zabezpieczania.	92
II – BADANIA I ODKRYCIA:	
<i>Andrzej Legendziewicz</i> Brama Grobnicka (zwana Klasztorną) w Głubczycach w świetle badań architektonicznych i ikonograficznych.	103
<i>Andrzej Legendziewicz</i> Mury miejskie Kluczborka – od średniowiecza do współczesności.	113
<i>Małgorzata Chorowska, Czesław Lasota, Jerzy Skarbek</i> Początki kamienicy mieszczańskiej w Brzegu.	122
<i>Anna Strzoda, Anna Molenda</i> Kamień graniczny nr „31” twierdzy kozielskiej.	139
<i>Grzegorz Molenda</i> Unikatowe znalezisko situli typu Hajdubösörmeny na terenie gminy Namysłów.	141
<i>Mariusz Krawczyk</i> Osada ludności kultury łużyckiej w Namysławie.	148
<i>Dariusz Bobak, Adam Nowak, Marta Połtowicz-Bobak</i> Nowy ślad osadnictwa górnopaleolitycznego na Płaskowyżu Głubczyckim – materiały za stanowiska powierzchniowego Dzbańce 21, pow. głubczycki.	155
<i>Marek Bednarek</i> Weryfikujące badania powierzchniowe na wielokulturowym stanowisku nr 5 w Nowej Cerekwi, gm. Kietrz.	161
<i>Mirosław Furmanek, Artur Rapiński</i> Archeologia w badaniach krajobrazu kulturowego Opolszczyzny. Mikroregion Dzielnicy, woj. opolskie w młodszej epoce kamienia.	164

<i>Mirosław Furmanek, Agata Hałuszko, Adrian Podgórski, Maksym Mackiewicz, Bartosz Myślecki, Agata Sady</i> Wyniki badań interdyscyplinarnych realizowanych w Kietrzu, stanowisko 25, woj. opolskie, w 2013 r.	183
--	-----

Maksym Mackiewicz, Bartosz Myślecki

Nieinwazyjne badania wczesnośredniowiecznego grodziska w Chrzelicach. Potencjał informacyjny fotografii lotniczej, lotniczego skanowania terenu, badań geofizycznych w inwentaryzacji i rozpoznaniu mocno zniszczonych założeń obronnych	191
--	-----

Elwira Holc, Ewa Matuszczyk - Rychlik

Wyniki badań archeologicznych przy ul. Łangowskiego w Opolu	200
---	-----

Wojciech Łonak

Studnia średniowieczna w Wysokiej, gm. Olesno.	211
---	-----

III – SPRAWOZDANIA I KOMUNIKATY:

Elżbieta Molak, Anna Rawska-Skotniczny

Rewitalizacja zespołu dawnej cementowni Silesia w Opolu.	219
---	-----

Łukasz Romaniński

Zabytkowe wagony przybyły do Jaworzyny Śląskiej.	225
---	-----

Patrycja Szkółka

Dotacje celowe udzielone przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w latach 2013-2014	232
--	-----

IV – DO DYSKUSJI „ROZWAŻANIA NA TEMAT”:

Monika Ewa Adamska

Detal architektury międzywojennej Opola. Niedocenione dziedzictwo.	243
---	-----

Elżbieta Wijas-Grocholska

Poszanowanie dziedzictwa materialnego na Śląsku Opolskim.	260
--	-----

Krzysztof Spychała

Plany warstwowe grodzisk Opolszczyzny jako podstawowa dokumentacja konserwatorska	267
---	-----

Wstęp

Zapraszam do zapoznania się z wynikami prac badawczych i konserwatorskich realizowanych na terenie Opolszczyzny w roku 2014. Miejsce szczególne zajmuje tematyka poświęcona Wieży Piastowskiej w Opolu, w ostatnich dwóch numerach prezentowaliśmy wyniki badań tego zabytku, zarówno badania architektoniczne, jak i archeologiczne dotyczące wieży oraz jej otoczenia. Tym razem prezentujemy ostatni etap działań – zrealizowane prace konserwatorskie oraz adaptację wieży na cele ekspozycji historycznej. Prace te zostały docenione w ogólnopolskim konkursie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Zabytek Zadbany”, w roku 2014 Wieża Piastowska została laureatem tego prestiżowego konkursu, w kategorii adaptacja obiektu zabytkowego „za prace konserwatorskie, które podkreśliły oryginalne elementy bryły budowli, pozwoliły na funkcjonalne wykorzystanie całego wnętrza budynku, a ich aspekt edukacyjny pozwolił na ukazanie dziejów wieży i historii miasta”.

Rok 2014 był szczególnie ważny dla działu archeologii. Przede wszystkim, po zakończeniu procesu sądowego, zostały zwrócone konserwatorowi wojewódzkiemu i przekazane do Muzeum Śląska Opolskiego zabytki kultury celtyckiej, pochodzące z nielegalnych poszukiwań. Doprowadzenie do takiego finału było możliwe tylko dzięki zaangażowaniu służb konserwatorskich. Warto podkreślić, że mieliśmy również właściwe i pożądane działania obywatelskie: dokonane przypadkowo znalezisko w gminie Namysłów zostało zgłoszone przez mieszkańca i obecnie możemy cieszyć się z posiadania unikalnego na ziemiach polskich zabytku: brązowej situli typu Hajduböszörmény, datowanej na IX wiek p.n.e. O tym wyjątkowym naczyniu metalowym dowiedzie się Państwo z lektury niniejszego informatora.

Jak zwykle zachęcam do zapoznania się z wszystkimi artykułami prezentującymi bogactwo dziedzictwa kulturowego naszego regionu oraz działaniami zmierzającymi do jego udokumentowania i zabezpieczenia.

Iwona Solisz

Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków